

LIBRIS We know books

scrisoare de început 01
Protopresviterul Ioannis Romanidis:
Crucea noastră devine armă
asupra diavolului

editorial 03
Răbdarea nu înseamnă capitulare,
de Tatiana Petrache

prăznuiri 06
Sfântul Ierarh Andrei Șaguna,
apostol al neamului românesc,
de Sergiu Ciocârlan

stareți ai zilelor noastre 12
Amintiri despre
protosinghelul Ioan Cojanu:
Copiii mei, rămâneți în corabie!

sfinții Apusului 16
Sfântul Willibrord-Clement,
episcop al Utrechtului, ocrotitorul
Marelui Ducat al Luxemburgului

școala părinților 21
Răbdarea-i din Rai,
de psiholog Dr. Irina Petrea-Sullivan

școala părinților 26
Copilăria în afara lumii reale (II),
de Conf. univ. dr.
Andrei Drăgulinescu

cauzele bolilor 30
Suspiciunea care ne otrăvește viața

cu noi este Dumnezeu 34
Medicii ne-au spus că nu voi
putea avea niciodată copii

40 cuvântul duhovnicului
Protosinghelul Ioan Cojan:
Iată de ce trebuie să răbdăm!

47 oglindiri ale Cuvântului
Sfântul Antim Ivireanul și
sfârșitul culturii române,
de Ninel Ganea

49 convertiri
Părintele Gregorio Justiniano:
Cum se naște o comunitate ortodoxă? (II)

54 viața cetății
„Moartea cerebrală" și
problema răspunderii juridice

59 știința de a iubi
Cum recunoști dragostea autentică?

63 minuni
„Arhanghelul meu Mihail,
salvează-ne!"

66 liturgica
Mitropolitul Athanasie al Limassolului:
Vino la Mine pe valuri! (I)

69 lecția de luciditate
Iuda a fost detronat,
de Lavinia Bădeanu

72 cuvinte vii
Arzând pe rugul martiriului,
de Sergiu Ciocârlan

76 al optulea veac
Moartea învățământului superior,
de Irina Bazon

LIBRIS | We know books

Foto: Cezar Machidon

Răbdarea nu înseamnă capitulare

Este o adevărată artă să te miști cu grație între răbdare și prezența de spirit a celui care adulmecă suflarea Duhului. Între răbdare și mergerea cu intenție pe propria-ți cale, împlinind chemarea sădită în tine de Dumnezeu. Între răbdare și trezvia de a așeza limite „pro-gramelor de viață" cu care ne sufocă lumea, oricine ar fi ea, și care vin uneori în contradicție cu menirea noastră.

Inspirat și încercat în multe, Părintele Arsenie Papacioc spune undeva că „între timp și veșnicie nu e decât un pas, dar teribil – formarea noastră". Și în acest pas de-o viață cât o clipă avem marele prilej și șansa unică „de a intra în construcția propriei vieți" – sau de a rămâne o „scândură care putrezește" răzleață pe aiurea.

Carevasăzică, câtă răbdare și cât avânt cuceritor să punem în mișcarea acestui „pas"? O răbdare avântată, plină de discernământ, parcă-l aud răspunzând pe Părintele, în stilul lui paradoxal și poetic. Numai că această grație se dobândește teribil de greu, după câte ratări, căderi și înfrângeri! Și rareori fără ajutorul unei călăuziri încercate. E ca și cum ai merge pe o sârmă întinsă între doi zgârie-nori. Un pas greșit și răbdarea devine resemnare. Încă unul, și avântul se preface în nesăbuință.

RĂBDAREA NU ÎNSEAMNĂ SĂ TE LAȘI ÎNVINS

Trăim în epoca nerăbdării. Nu mai avem răgaz să citim o carte până la capăt, să ascultăm un om care gândește altfel decât noi sau să construim, zi după zi, ani la rândul, o relație care merită sacrificii și mult lucru cu tine însuți. Nu mai răbdăm să zidim ceva cu adevărat valoros care să dăinuiască. Dimpotrivă, ne enervează un răspuns care întârzie câteva minute, o pagină care se încarcă prea greu, un rezultat care nu apare imediat. Și totuși, paradoxal, putem avea o răbdare aproape nesfârșită cu lucrurile care ne fac rău.

LIBRIS | We know books

fie care încep și dau porneală la acelea. Sfânta Maica noastră Biserică, astfel de obiceiuri, care-și au începutul lor încă din veacurile păgânești, totdeauna le-a osândit și le osândește până astăzi și strâns poruncește ca fiecare creștin să se lase de ele, dar mai vârtos preoții, care trebuie să fie sarea pământului, păstorii și pildă poporului".[5]

Și se străduia să îndrepte toate aceste purtări greșite, fie ale preoților, fie ale mirenilor. Era un ierarh reactiv, care îndată ce vedea primejdia înălța sabia cuvântului. Căci dușmani nu erau numai din afară, ci și dinăuntru.

Atunci când „Gazeta de Transilvania" i-a numit pe ortodocși „schismatici", ierarhul nostru a răspuns imediat, vestind întregul popor: „Nu știți, iubiților, că redacția Gazetei de Transilvania, fără rușine și fără sfială, tulbură de mulți ani unimea Duhului nostru întru legătura păcii și că așa obraznică nicicând n-a fost precum este astăzi. Redacția aceasta, care o duce Iacob Murășan, profesor în Gimnaziul catolic din Brașov, este o redacție care nu are bun gând cu noi și nu are înțelepciunea aceea pe care ar trebui să o aibă. Dânsa primește și publică în foile sale astfel de articole care țintesc nu la păzirea, ci la stricarea unimei creștine între protopopi, preoți și parohieni; care pe noi, creștinii Bisericii dreptcredincioase greco-răsăritene ne numesc cu numele batjocoritor de șișmatici, care ne provoacă la părăsirea Legii și a Bisericii noastre, a moșilor și a strămoșilor noștri, prin urmare, Gazeta aceasta tulbură încă și pacea și liniștea noastră sufletească".[6]

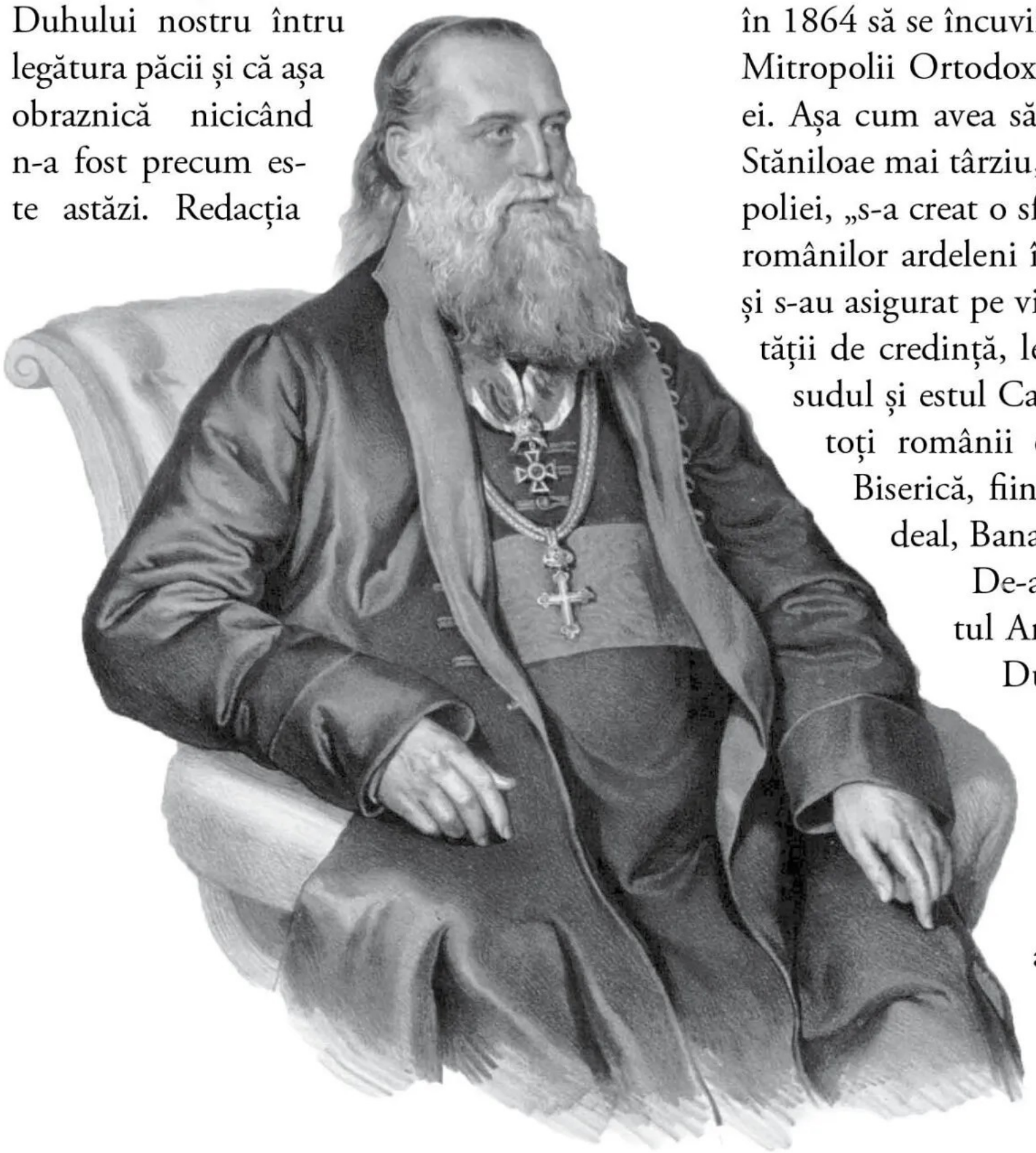

MITROPOLIT AL ARDEALULUI

Mai bine de un deceniu și jumătate a luptat episcopul Andrei pentru acest drept însemnat al românilor. Și a fost rânduit de Sus ca abia în 1864 să se încuviințeze reînființarea vechii Mitropolii Ortodoxe Române a Transilvaniei. Așa cum avea să spună Sfântul Dumitru Stăniloae mai târziu, prin reînființarea mitropoliei, „s-a creat o sferă de libertate pe seama românilor ardeleni în cadrul unui stat străin și s-au asigurat pe viitor, pe temeiul comunității de credință, legăturile dintre frații din sudul și estul Carpaților". Și i-a strâns pe toți românii ortodocși într-o singură Biserică, fiindcă erau răzleți prin Ardeal, Banat și Crișana.

De-acum înainte, mitropolitul Andrei Șaguna, insuflat de Dumnezeu, a pus următoarea rânduială: nimic să nu se facă fără împreuna-lucrare a preoților și mirenilor, fie în eparhie, fie în parohie. Și, așa rânduită, Biserica a intrat în lupta de apărare națională cu puteri noi. Că mitropolitul,

LIBRIS We know books

Foto: Simona Andruşcă

Copilăria în afara lumii reale (II)

Copiii cresc astăzi într-o lume digitală care le captează atenția și le modelează obiceiurile de la vârste fragede. Ce se pierde când timpul petrecut în fața ecranelor ia locul jocului liber, al prieteniilor și al experiențelor din lumea înconjurătoare? Cum le influențează capacitatea de a aștepta, de a depăși frustrările și de a avea răbdare? **(A.D.)**

UN EXPERIMENT NECONTROLAT

Conform unui studiu[1] din ianuarie 2026, adolescenții americani petrec în medie aproape cinci ore pe zi pe rețelele sociale, iar un sfert dintre copiii cu vârste între 13 și 14 ani ajung să le folosească șapte ore sau mai mult în fiecare zi. Întrucât pubertatea reprezintă o etapă importantă în dezvoltarea creierului, amploarea acestei expuneri ridică serioase semne de întrebare cu privire la siguranța platformelor și la efectele lor asupra sănătății publice.

Autorii studiului (Haidt și Rausch) consideră că dovezile privind efectele nocive ale rețelelor sociale asupra adolescenților sunt copleșitoare. Printre problemele identificate se numără hărțuirea sexuală, tulburările de somn și adicția. Potrivit unor date provenite din cercetări interne ale companiei Meta, 13% dintre utilizatorii Instagram cu vârste între 13 și 15 ani, echivalentul a aproximativ 5,7 milioane de adolescenți, primesc săptămânal propuneri sau avansuri sexuale nedorite. Totodată,

LIBRIS | We know books

Sfântul Antim Ivireanul și sfârșitul culturii române

Potrivit lui Nicolae Manolescu, odată cu Sfântul Antim Ivireanul se desăvârșește „românizarea" slujbei bisericești, dar probabil mai relevant pentru criticul modern este faptul că „limba română dobândește o demnitate și o eleganță pe care nu le avusese înainte". Într-adevăr, după cum au remarcat și alți cercetători ai operei Sfântului Antim, precum Eugen Negrici, româna vorbită și scrisă de mitropolitul Țării Românești are o structură clasică, cu elemente retorice bine închegate, cu figuri de stil de o poezie inconfundabilă. Bineînțeles că prezența sa în sinaxare – acest fapt e cel mai important în ceea ce îl privește pe Sfântul Antim – nu se datorează abilităților sale literare, dar cu toate acestea ele nu ar trebui trecute cu vederea. Și asta deoarece sfântul ne-a lăsat ca moștenire nu doar un model luminos de viață ortodoxă, ci și o schimbare, de fapt, o înălțare considerabilă a limbii române. De asemenea, prin traducerea integrală a Liturghierului și Molitfelnicului în limba locală, el realizează o adevărată reformă liturgică, cu beneficii serioase în cultura și societatea românească, poporul începând acum să înțeleagă rugăciunile rostite în cadrul slujbei, ținută până atunci doar în slavonă.

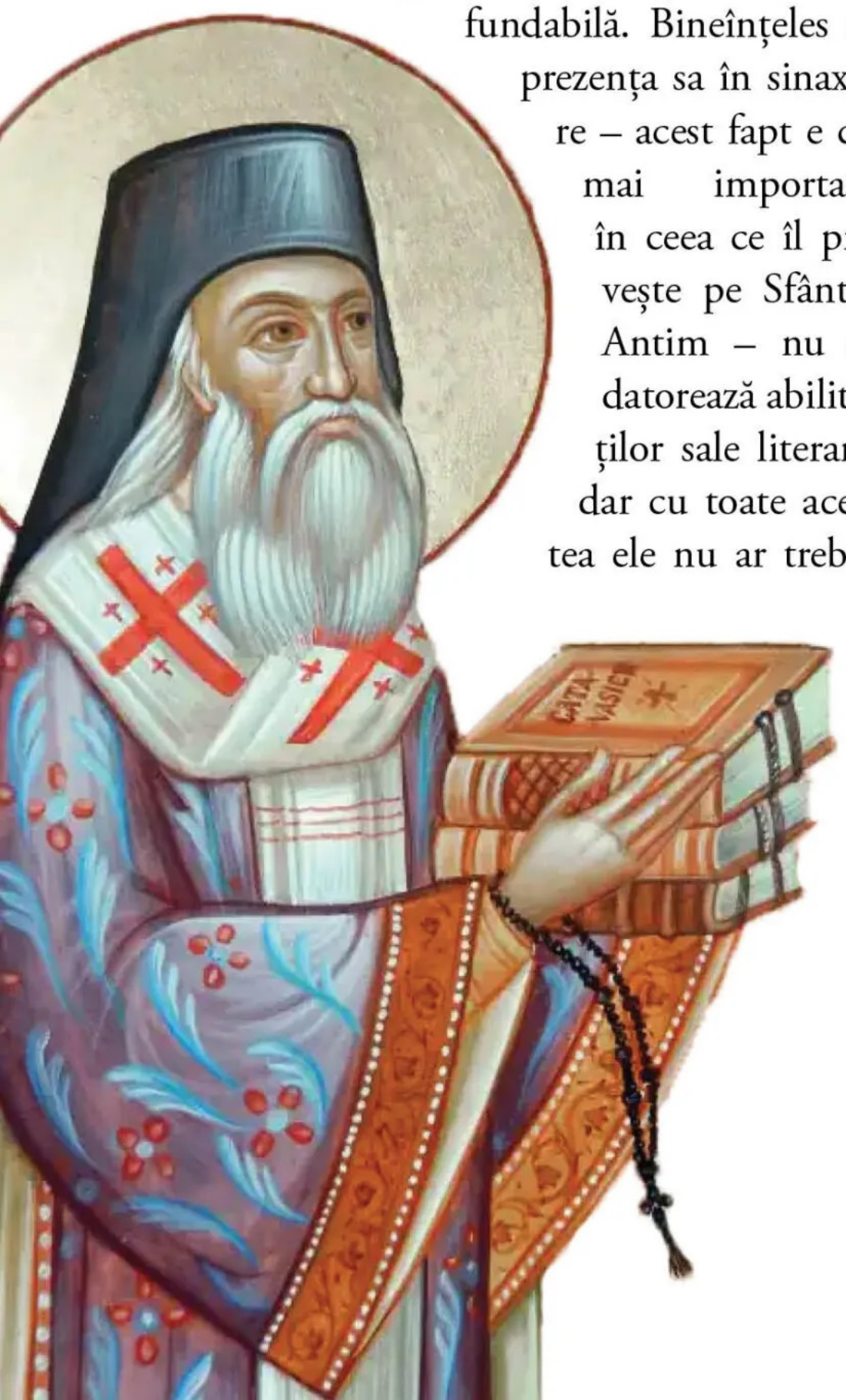

E un fapt aproape universal, drept urmare o constatare banală, că mai toate culturile se nasc dintr-o căutare duhovnicească, spirituală, din cult. Așa că pe măsură ce se tot îndepărtează de la acest ideal ele tind să se autodistrugă, să se pulverizeze în nihilism și în alte căutări sinucigașe. Pe de altă parte, un efort duhovnicesc autentic se va reverbera foarte probabil și într-o cultură înaltă. Așadar, Sfântul Antim Ivireanul joacă un rol fundamental în crearea limbii literare, deși începuturile au fost departe de a fi ușoare. Într-o predică adresată preoților, sfântul ierarh deplângea lipsa lor de educație și relația precară, mai degrabă inexistentă, cu cărțile.

> „Dar ce oare aș putea nădăjdui de la voi, sau cel fel de ajutor aș putea să aștept din iscusirea voastră? Că între celelalte scârbe ce am, de mă rănesc la inimă, iaste aceasta cea mai grea, de mă întristez și mă mâhnesc mai mult, că văz între preoții mei atâta prostie, atâta neînvățătură și atâta nedumireală, cât cunosc că nu puteți face vreun ajutor sau folos".